

Fylkesmannen i Aust-Agder

Miljøvernveddelingen

Vår dato: 11.11.2010 Vår referanse: 2010/3633/INO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Bjørn Stokke, 37 01 75 42

Arkiv nr.

Deres referanse

Inspeksjonsrapport

Inspeksjon ved Fossbekk renseanlegg

Dato for inspeksjonen: 08.10.2010
Rapportnummer: 2010.027.I.FMAA
Saksnr. hos Fylkesmannen: 2010/3633/INO

Kontaktpersoner ved kontrollen:

Fra virksomheten: Kjell Atle Torbjørnsen Arne Myrland, driftsoperatør	Fra Fylkesmannen: Ildikó Nordensvan Bjørn Stokke
---	--

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble konstatert hos Fossbekk renseanlegg under inspeksjonen 08.10.2010.

Denne rapporten har status som foreløpig. Dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil i rapporten innen 2 uker etter at rapporten er mottatt, er rapporten å anse som endelig.

Fylkesmannen avdekket 4 avvik og 1 anmerkning under inspeksjonen.

Avvik:

- risikovurdering for avløpsanlegget inkluderer ikke klimatilpasning
- det kunne ikke dokumenteres forberedelser for klimatilpasning av anlegget
- overløp blir ikke tallfestet
- avløpsledninger vedlikeholdes og fornyes ikke i tilstrekkelig omfang

Anmerkning:

- saltutfelling ved doseringstank

Avvikene og anmerkningen er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Vi ber Lillesand kommune om en skriftlig bekreftelse **innen 15.01.2011** på at avvikene er rettet. Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

11.11.2010 Fylkesmannen i Aust-Agder

Bjørn Stokke
(etter fullmakt)

Kontrollert anlegg

Navn: Fossbekk renseanlegg	Org.nr.: 964 965 404
Adresse: Fossbekk	Anleggsnr: 0926.0030.01
Kommune: Lillesand	Risikoklasse: 3
Tillatelse sist oppdatert: 23.01.2001	Bransjenr. (NACE-kode): 75.110:
	Virksomhetens telefon: 37 26 15 00

Bakgrunnen for inspeksjonen:

Denne inspeksjonen inngår i en nasjonal tilsynsaksjon rettet mot avløpsanlegg etter kapittel 14 i forurensningsforskriften.

Rapportens innhold

Følgende hovedtema ble kontrollert:

- oppfølging av krav i forurensningsforskriften kapittel 14
- drift av renseanlegg og rensekrav til anlegget
- drift og fornyelse av ledningsanlegg
- kontroll med overløp
- klimatilpassing i avløpsanlegg
- internkontroll (risikovurderinger og avviksbehandling)

Regelverk

- Lov om 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften).
- Forskrift 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5
- Avløpsanleggets tillatelse gitt av Fylkesmannen etter forurensningsloven

Informasjon om regelverk og hjelpemidler finner du på www.klif.no og www.regelhjelp.no

Definisjoner

Avvik: overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen (for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrollloven og forskrifter hjemlet i disse lovene eller krav og vilkår fastsatt i tillatelse).

Anmerkning: et forhold som miljøvernmyndighetene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse og miljø og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Oppfølging etter kontrollen

- Ingen tilbakemelding. Fylkesmannen avdekket ingen avvik eller anmerkninger innen de områdene som ble kontrollert. Vi anser derfor oppfølgingen etter inspeksjonen som avsluttet.
- Virksomheten plikter snarest å rette opp de avvikene som er beskrevet i denne rapporten. Vi ber Lillesand kommune om en skriftlig bekreftelse med dokumentasjon innen 15.01.2011 på at avvikene er rettet.

Varsel om tvangsmulkt

Dersom Fylkesmannen ikke innen 15.01.2011 har mottatt en bekreftelse med dokumentasjon på at avvikene er rettet, vil Fylkesmannen fatte vedtak om tvangsmulkt på kr 10 000, jf. forurensningsloven § 73.

Vedtaket vil gå ut på at en tvangsmulkt påløper dersom Fylkesmannen ikke har mottatt en bekreftelse på at avvikene er rettet innen 4 uker etter at vedtaket om tvangsmulkt ble fattet.

Dere har anledning til å kommentere dette varslet. Eventuelle kommentarer må sendes til Fylkesmannen innen 2 uker etter at denne rapporten er mottatt, jf § forvaltningsloven § 16.

Kontrollgebyr

Virksomheten skal betale gebyr for kontrollen, jf. *forskrift om begrenning av forurensning* (forurensningsforskriften) § 39-6 om gebyr for kontroll av inntil en dags varighet i virksomheter med tillatelse. Fylkesmannen i Aust-Agder varsler med dette om at det vurderes å fatte vedtak om fastsettelse av risikoklasse 3 for Fossbekk renseanlegg i Lillesand kommune. Dette innebærer at virksomheten skal betale kr. 11 200 i gebyr for den gjennomførte inspeksjonen, jf. vedlagt brev med begrunnelse til vedtaket.

Avvik

Det ble funnet følgende avvik under Fylkesmannens kontroll:

- Avvik: 1:** Avviksbehandling for avløpsanlegget er ikke tilfredsstillende.

Avvik fra: Internkontrollforskriften § 5 punkt 7. (Avdekke og rette opp avvik)

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor:

- 1A) Det er ikke etablert et skriftlig avviksbehandlingssystem for ytre miljø og for avløpsanlegget.
- 1B) Avviksbehandlingssystemet inkluderer ikke alle deler av avløpsanlegget (spesifiser hva som ikke er inkludert: avløpsnett, overløp, renseanlegg, utslippsmålinger etc.)
- 1C) Avviksprosedyren benyttes ikke eller etterleves ikke i praksis (eksempelvis: manglende registrering av overskridelser).
- 1D) Annet delavvik (spesifiser).

Kommentarer:

- Avvik: 2: Risikovurdering for avløpsanlegget er ikke tilfredsstillende.**

Avvik fra Internkontrollforskriften § 5 punkt 6. (Vurdere risiko

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor:

- 2A) Det er ikke utarbeidet en skriftlig miljørisikovurdering for avløpsanlegget.
- 2B) Risikovurderingen er mangelfull/utilstrekkelig behandlet for noen områder. (f.eks. avløpsnett, overløp, renseanlegg)
- 2C) Det er ikke etablert rutiner for risikohåndtering av forhold med uakseptabel høy risiko.
- 2D) Klimatilpassing er ikke behandlet i og inngår ikke i risikovurderingen.
- 2E) Annet delavvik

Kommentarer:

Lillesand kommune har et operativt internkontrollsystem, og har utarbeidet risikovurdering for Fossbekk renseanlegg. Risikovurderingen inneholdt imidlertid etter det vi kunne se ikke vurderinger om framtidige klimaendringer. Vi fikk under tilsynet opplyst at klimatilpassing var tatt opp som tema i det interkommunale samarbeidsorganet Knutepunkt Sørlandet. Det kunne imidlertid ikke fremlegges noen dokumentasjon som viste dette under tilsynsbesøket. Vi har heller ikke fått oversendt noe materiale som viser hvordan arbeidet med klimatilpassing er prioritert i kommunen.

Eksempler på mulige effekter av klimaendringer kan være virkninger av økt nedbør som kan forårsake oversvømmelser med påfølgende elektriske kortslutninger, eller ødeleggelse av kabler for data- og styresystemer. Havstigning som i følge av klimaendring kan føre til økte overløpsutslipp og oppstuvninger i avløpssystemene. Mer info: Klimatilpasninger – Veiledning om mulige tiltak i avløpsanlegg (TA-2317/2008).

Vi ber om at kommunen oversender en revidert risikovurdering som inneholder klimatilpasning i avløpsanlegg. Fristen er 15.01.2011.

Avvik: 3: Anleggseier har ikke gjort tilstrekkelige forberedelser for å tilpasse avløpsanlegget til framtidige klimaendringer.

Avvik fra Forurensingsforskriften § 14-10 Utforming og drift av renseanlegg. Forskrift om internkontroll § 5 punkt 7 Avdekke og rette opp avvik.

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor:

- 3A) Kommunen har ikke undersøkt hvordan regionen vil bli påvirket mht. framtidige klimaendringer.
- 3B) Det er ikke foretatt vurderinger eller beregninger av hvilke konsekvenser og virkninger forventede framtidige nedbørsmengder vil ha på avløpsnettet. (Nedbørspregoser er ikke omsatt til virkninger på avløpsnettet ved modellberegninger eller ved andre vurderinger).
- 3C) Det er ikke gjennomført tiltak eller vedtatt planer for å hindre at overvann kommer inn på avløpsnettet.
- 3D) Det er ikke gjennomført tiltak eller gjort vedtak om konkrete tiltak på nett for å håndtere framtidige vannmengder
- 3E) Annet:

Kommentarer:

Det vises til kommentaren under avvik 2. Under tilsynet kunne det ikke dokumenteres at det var gjort forberedelser for å tilpasse avløpsanlegget til framtidige klimaendringer. Det bes om at dokumentasjon med plan for klimatilpasning, jf. kommentar til avvik 2 oversendes innen 15.01.2011.

Avvik: 4 Overløp av urensset kloakkvann blir ikke tallfestet.

Avvik fra Forurensingsforskriften § 14-5 Avløpsnett.

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor:

- 4A) Vesentlige overløp mangler utstyr som enten registrerer vannmengde eller tidsvarighet for overløp av urensset vann.
- 4B) Forurensingsutslipp av urensset vann via alle overløp blir ikke tallfestet enten ved utslippsmålinger, modellering eller annen beregning.
- 4C) Kommunen har ikke oversikt over alle overløp på ledningsnett.
- 4D) Annet

Kommentar:

Slik vi forstod det under tilsynsbesøket ble ikke utslipp i alle overløpene tallfestet. Likevel mente kommunens representanter at dette kunne la seg gjøre. Vi ber om en tilbakemelding innen 15.01.2011 med bekreftelse på at forurensningsutslipp av urensset vann i alle overløp blir tallfestet i framtiden.

Avvik 5: Avløpsledninger vedlikeholdes og fornyes ikke i tilstrekkelig omfang.

**Avvik fra Forurensingsforskriften § 14-5 Avløpsnett.
Forskrift om internkontroll § 5 punkt 4 fastsette mål for ytre miljø.
Forskrift om internkontroll § 5 punkt 7 avdekke og rette opp avvik.**

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor:

- 5A) De viktigste problemområder på nettet er ikke identifisert i en skriftlig dokumentasjon.
- 5B) Kommunen har ikke satt egne mål for funksjonskrav til avløpsnettet.
- 5C) Det foreligger ikke en saneringsplan for ledningsnett som er oppdatert etter 2005.
- 5D) Det er ikke satt måltall for årlig fornyingstakt eller investeringsnivå for ledningsnettet.
- 5E) Vedtatt fornyingstakt eller investeringsnivå i saneringsplanen gjennomføres ikke som forutsatt.
- 5F) Det langsiktige saneringsbehov for avløpsnett er ikke ivaretatt med den fornyingstakt som kommunen praktiserer.
- 5G) Annet

Kommentarer:

Under tilsynsbesøket hevdet kommunen til at funksjonskrav skulle være inkludert i kommunens VA-plan, men dette kunne ikke fremvises. Kommunen skulle oversende dokumentasjon på dette til Fylkesmannen. Vi har imidlertid ikke mottatt slik dokumentasjon.

Vi ber om at slik dokumentasjon oversendes innen 15.01.2011.

Avvik 6: Driftsforhold i renseanlegg er ikke tilfredsstillende dokumentert.

Avvik fra Forurensingsforskriften § 14-10.

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor:

- 6A) Opplegg for opplæring av driftsoperatører er ikke utarbeidet/er ikke gjennomført.
- 6B) De styrende driftsparameterne i renseprosessene er ikke skriftlig dokumentert.
- 6C) Overvåkings- og alarmsystemer er utilstrekkelige til å sikre kontinuerlig god drift
- 6D) Vaktordning for renseanlegget er utilstrekkelig eller fungerer i praksis ikke godt nok.

- 6E) Kalibrering/kontroll av viktig utstyr blir ikke dokumentert.
(Kalibrering pH-elektroder, utstyr for dosering av fellingskjemikalier, syre/lut og polymer)
- 6F) Annet

Kommentarer:

- Avvik 7: Kommunen har ikke rutiner for å vurdere grunnlaget for fastsettelse av rensekrav med henblikk på utløsning av nye krav til sine avløpsanlegg.**

Avvik fra Forurensingsforskriften § 11-3, § 14-1, § 14-6,7,8 og § 14-17.

Grunnlag for avvikene er avkrysset nedenfor:

- 7A) Kommunen har ikke foretatt en vurdering av om forbudet mot oppdeling av tettbebyggelser kan utløse nye rensekrav for relevante områder.
- 7B) Kommunen har ikke meldt fra til Fylkesmannen om at en konkret tettbebyggelse (etter forbudet trådte i kraft) har en p.e.-belastning som utløser rensekrav etter kapittel 14.
- 7C) Aktuelle eksisterende anlegg med fosforrensing har ikke vært vurdert med hensyn til kriterier for vesentlig endring som kan utløse krav til sekundærrensing.
- 7D) Kommunen har ikke meldt fra til Fylkesmannen om at et konkret avløpsanlegg har en faktisk, dokumentert vesentlig endring og som utløser krav til sekundærrensing.
- 7E) Annet

Kommentarer:

- Avvik 8 Kontroll med og/eller oppfylning av rensekrav for utslipp til vann overholdes ikke.**

Avvik fra Forurensingsforskriften § 14-13, § 14-12, § 14-11, § 14-2.

- 8A) Behandling og sammenstilling av primærdata (vannmengder, analyseresultater) til utslippstall som innrapporteres til KOSTRA er ikke tilstrekkelig kvalitetssikret.
(fagkyndig person, rutiner, prøver som utelates på feil grunnlag oa.)
- 8B) Overløp ved renseanlegget blir ikke tatt med i beregningen av rensegrad og utslippsmengder fra avløpsanlegget. (§14-11)
- 8C) Utslippsdata blir ikke løpende vurdert opp mot tillatelsens rensekrav.
(for sen inngripping ved dårlig drift og brudd på utslippskrav)
- 8D) Rensekravene i tillatelsen ble overskredet i året 2009. (§14-2)
(Spesifiseres med talleksempler)
- 8E) Annet

Kommentarer:

Anmerkning

J 1: Saltutfelling rundt doseringstank

Kommentarer:

Vi observerte mye saltutfelling i rommet der renseanleggets doseringstank var plassert. Vi er usikre på om dette kan ha negative konsekvenser for eksempel i forhold til korrosjon av utstyr. Det ber om at det vurderes hvilke konsekvenser utfellingen kan ha for driften. Det bør uansett tilstrebes å holde anlegget i beste mulige tilstand.

Andre kommentarer:

Vi diskuterte om det var ønskelig at kommunen fortløpende skulle oversende analyserapporter til Fylkesmannen etter hvert som de kom inn fra laboratoriet. Vi skulle gi en tilbakemelding om dette. Vi har kommet til at det ikke er behov for at rapportene oversendes fortløpende.